



**Република Србија**  
**ВРХОВНИ СУД**  
**Рев2 3194/2023**  
**25.10.2023. године**  
**Београд**

## **У ИМЕ НАРОДА**

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Велибор Вељковић, адвокат из ..., против тужене „Туристичка организација Ниш“, са седиштем у Нишу, чији је пуномоћник Мирослав Ристић, адвокат из ..., са умешачем на страни тужене Град Ниш, кога заступа Градски правобранилац, ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији умешача на страни тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4949/21 од 31.05.2022. године, у седници одржаној 25.10.2023. године, донео је

## **ПРЕСУДУ**

**ОДБИЈА СЕ**, као неоснована, ревизија умешача на страни тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4949/21 од 31.05.2022. године.

## **Образложење**

Пресудом Основног суда у Нишу П1 2230/19 од 10.06.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништено као незаконито решење тужене бр. ../19 од 20.08.2019. године и обавезана тужена да тужиоца врати на рад, распореди на одговарајуће радно место у складу са стручном спремом и призна му сва права на раду и по основу рада почев од дана незаконитог престанка радног односа. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 90.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 4949/21 од 31.05.2022. године, одбијене су као неоснована желбе тужене и умешача на страни тужене и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, умешач је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 87/18) Врховни суд је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда из члана 374. став 1. ЗПП, јер другостепени суд у поступку одлучивања о жалби није погрешно применио неку одредбу овог закона, а што је могло бити од утицаја на доношење законите и правилне одлуке. У ревизији се указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из тачке 12. истог члана која, у смислу члана 407. став 1. ЗПП, не може бити ревизијски разлог, а оспоравање утврђеног чињеничног стања у ревизији није дозвољено сагласно одредби члана 407. став 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је решењем Скупштине Града Ниша – умешача на страни тужене од 18.09.2012. године именован за вршиоца дужности директора тужене Туристичке организације Ниш, уз заснивање радног односа код тужене на одређено време од 12 месеци, односно до избора директора наведене туристичке организације, најдуже 12 месеци. Након тога, закључен је уговор о раду од 19.09.2012. године, између тужиоца и тужене Туристичке организације Ниш, који је у име тужене као послодавца, потписао председник Управног одбора, којим је тужилац као лице именовано за вршиоца дужности директора наведене туристичке организације засновао радни однос на одређено време до 12 месеци, са пуним радним временом, почев од 19.09.2012. године, као дана када је дужан да ступи на рад. Решењем скупштине Града Ниша од 02.10.2013. године тужилац је именован за директора Туристичке организације Ниш. Након тога, између тужиоца и тужене Туристичке организације Ниш закључен је Анекс бр. 1. уговора о раду бр. ../13 од 02.10.2013. године, којим су измењене одредбе основног уговора тако што је тужиоцу, сходно решењу Скупштине Града Ниша од 02.10.2013.године, статус тужиоца ВД директора замењен са статусом директора, уз заснивање радног односа на неодређено време у Туристичкој организацији Ниш.

Решењем Скупштине Града Ниша од 04.07.2018. године, тужиоцу је престала функција директора тужене туристичке организације. Након тога, уследило је закључење Анекса бр. 2. основног уговора о раду бр. ../18 од 04.07.2018. године, између тужиоца и тужене туристичке организације којим је, сходно решењу Скупштине Града Ниша од 04.07.2018. године, тужилац поново враћен у статус ВД директора, без промене радно правног статуса јер је и даље у радном односу код тужене на одређено време сходно члану 1. овог анекса. Након доношења решења Скупштине Града Ниша од 16.08.2019. године о престанку тужиоцу функције вршиоца дужности директора, донето је предметно решење тужене туристичке организације бр. ../19 од 20.08.2019. године којим је тужиоцу престао радни однос код тужене, које решење је донео Управни одбор тужене и потписао председник Управног одбора. Тужилац је ово решење је примио 20.08.2019. године. Примопредаја дужности између тужиоца и новоименованог ВД директора извршена је 27.08.2019. године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су усвојили тужбени захтев тужиоца којим је

тражио да се поништи решење тужене од 20.08.2019. године, којим је тужиоцу престао радни однос код тужене, обавезујући тужену да тужиоца врати на рад, распореди на одговарајуће радно место у складу са стручном спремом и призна му сва права на раду и по основу рада почев од дана незаконитог престанка радног односа. Правилан је став нижестепених судова да је тужилац засновао радни однос код тужене на неодређено време, те да му исти није могао престати на начин како је то учињено оспореним решењем.

Чланом 18. став 1. Закона о јавним службама („Службени гласник РС“, број 42/91 ... 83/14-други закон) прописано је да директора установе именује и разрешава оснивач.

Статутом Туристичке организације Ниш бр. 1030 од 01.01.2002. године, у члану 20. одређена је надлежност управног одбора тужене, а у члановима 35. до члана 42. ближе су уређени услови за избор директора, његово разрешење, права и обавезе, као и функција вршиоца дужности директора. Изменама и допунама Статута, деловодни број 167. од 26.02.2013. године, измењен је статут у погледу послова, те основне делатности тужене, као и услова које треба да испуњава лице за избор на место директора тужене. Чланом 35. став 1. Статута тужене (бр.10 од 31.01.2002.године) прописано је да директора организације бира и разрешава надлежни орган оснивача, у складу са законом. Мандат директора траје четири године (став 3.). Чланом 40. Статута тужене, између осталог, прописано је да директор закључује појединачни колективни уговор и доноси решења из радног односа.

Међутим, наведеним одредбама регулисано је само питање именовања и разрешења директора, али не и питање заснивања радног односа директора тужене, због чега се у погледу заснивања радног односа директора тужене примењују општи прописи о раду.

Одредбом члана 48. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05...95/18-аутентично тумачење), прописано је да директор, односно други законски заступник послодавца (у даљем тексту директор) може да заснује радни однос на неодређено или одређено време (став 1.), да се радни однос заснива уговором о раду (став 2.), да радни однос на одређено време може да траје до истека рока на који је изабран директор, односно до његовог разрешења (став 3.), да се међусобна права, обавезе и одговорности директора који није засновао радни однос и послодавца уређују уговором (став 4.), док према ставу 6. истог члана уговор из става 2. и 4. овог члана са директором закључује у име послодавца управни одбор, а код послодавца код ког није обавезни управни одбор, орган који је одређен актом послодавца.

Цитираним законским одредбама уређен је положај директора када је засновао радни однос и када није засновао радни однос. Правни положај директора зависи од тога да ли је засновао радни однос (на одређено или неодређено време) или је обављао посао директора без заснивања радног односа (уговор о уређивању међусобних права, обавезе и одговорности), јер директор може да обавља пословодну функцију и без радног односа, па се у тој ситуацији правни однос између директора и послодавца уређује уговором. У конкретном случају, тужилац као директор је засновао радни однос на неодређено време закључивши са туженом Анекс бр. 1. основног уговора о

раду под бр. ../13 од 02.10.2013. године сходно одредбама члана 48. ставови 2., 4. и 6. Закона о раду, па се трајање радног односа по оцени Врховног суда наставља и по престанку мандата или у случају разрешења, како то правилно закључују нижестепени судови. Стога је послодавац - овде тужена туристичка организација била дужна да тужиоца након што му је решењем председника Скупштине Града Ниша од 16.08.2019. године престала функција директора Туристичке организације Ниш односно вршиоца функције дужности директора Туристичке организације Ниш распореди на радно место које одговара његовим квалификацијама и стручним способностима, а не да донесе решење о престанку радног односа како је то учинила.

Како је због свега изнетог оспорено решење поништено као незаконито, што за правну последицу има реинтеграцију запосленог у радни однос, правилно су нижестепени судови обавезали тужену да тужиоца врати на рад, сходно одредби члана 191. став 1. Закона о раду, те су и у том делу ревизијски наводи неосновани.

Неосновано се ревизија позива на Закон о запосленима у јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 113/17 ... 123/21) и то одредбе члана 76. (регулише закључење уговора са директором), члана 77. (регулише престанак дужности директора) и члана 79. (регулише одлучивање о правима, обавезама и одговорностима директора). Одредбом члана 162. овог Закона прописано је да ће се поступци одлучивања о правима, обавезама и одговорностима запослених који су започети до ступања на снагу овог закона окончати применом прописа према којима су започети. Одредбом члана 163. овог закона прописано је да наведени закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања „Службеном гласнику РС“, а примењује се од 01.01.2025. године, изузев одредба члана 30., 31., 32. чл. 157. ст. 1. и 3. и члана 159. које се примењују од дана ступања на снагу и одредаба чл. 93. – 96. чл. 98. и 101. чл. 117. ст. 1. – 7. чл. 124., 133., 142. и чл. 145. ст. 1. 2. које се примењује од 01.01.2026. године, што се односи и на одредбе на које се умешач на страни тужене позива у ревизији.

Осталим наводима ревизије, побија се утврђено чињенично стање, због чега ревизија не може да се изјави у смислу члана 407. став 2. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа-судија  
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка  
Управитељ писарнице  
Марина Антонић